

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ ทักษะ (N=27)

ระยะ	ความสัมพันธ์	r	p (one-tailed)
ก่อนอบรม	ความรู้และทัศนคติ	.078	.350
	ความรู้และทักษะ	.162	.210
	ทัศนคติและทักษะ	-.130	.258
หลังอบรมทันที	ความรู้และทัศนคติ	.277	.081
	ความรู้และทักษะ	.042	.418
	ทัศนคติและทักษะ	.396	.021
หลังอบรม 5 เดือน	ความรู้และทัศนคติ	.505	.004
	ความรู้และทักษะ	.325	.049
	ทัศนคติและทักษะ	.267	.089

หมายเหตุ r คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ค่า r ระหว่าง .1 ถึง .3 แสดงว่าความสัมพันธ์ระดับน้อย ค่า r ระหว่าง .4 ถึง .7 แสดงว่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่า r ระหว่าง .8 ถึง .9 แสดงว่าความสัมพันธ์ระดับมาก ค่า r เท่ากับ 1 แสดงว่าความสัมพันธ์อย่างสมบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดอบรมด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยประเมินผลการจัดอบรมจากผู้เข้าอบรม ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัย โดยใช้แบบสอบถาม สำหรับรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ แยกเป็นการประเมินผล 3 ส่วน คือ 1) การสอนภาคทฤษฎี 2) การสอนภาคปฏิบัติ และ 3) การประเมินผลการจัดอบรมในภาพรวม

ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอนภาคทฤษฎี

หัวข้อสอนที่มีเนื้อหาเชิงทฤษฎีมี 9 หัวข้อ (ก. ถึง ฉ. คูภาคผนวก ก.) วิธีการที่สอนที่ใช้เป็นส่วน ใหญ่คือการบรรยาย มีเพียงหัวข้อเดียวที่เป็นการอภิปรายกลุ่ม มีการประเมินผลการสอนเป็นรายหัวข้อ สิ่งที่ประเมินมี 11 ข้อสำหรับผู้เข้าอบรม และเพิ่มเป็น 12 ข้อสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน จากการประเมิน โดยผู้เข้าอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อที่สอนอยู่ในช่วง 8.5-9.7 คะแนนเฉลี่ยของสิ่งที่ประเมินแต่ละข้ออยู่ในช่วง 8.9-9.4 ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 9.0 (ตารางที่ 11) ส่วน การประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อที่สอนอยู่ในช่วง 8.5-9.8 คะแนนเฉลี่ยของสิ่งที่ประเมินแต่ละข้ออยู่ในช่วง 9.2-9.4 ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 9.1 (ตารางที่ 12) คะแนนการประเมินผลเป็นรายหัวข้อที่สอนอยู่ในภาคผนวก ค.

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการสอนภาคทฤษฎีโดยผู้เข้าอบรม

สิ่งที่ประเมิน	หัวข้อที่สอน	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.	ช.	ซ.	ณ.	เฉลี่ย
1.	เนื้อหาตรงตามชื่อหัวข้อเรื่อง	9.0	8.9	9.2	8.9	9.4	9.2	9.5	9.9	9.6	9.3
2.	เนื้อหา มีประโยชน์	9.2	8.9	9.1	8.9	9.5	9.4	9.7	9.9	9.7	9.4
3.	เนื้อหาครบถ้วน	8.7	8.5	9.1	8.8	9.4	9.1	9.0	9.7	9.5	9.1
4.	เนื้อหาชัดเจน	8.8	8.6	9.0	8.6	9.4	9.0	8.8	9.7	9.4	9.1
5.	เนื้อหาเรียงตามลำดับ	9.0	8.6	9.0	8.6	9.4	9.3	9.3	9.7	9.4	9.1
6.	วิธีการ กิจกรรมเหมาะสม	8.8	8.4	9.0	8.5	9.4	9.0	9.0	9.6	9.4	9.0
7.	เวลาในการสอนเหมาะสม	8.2	8.2	8.8	8.6	9.5	9.0	9.0	9.6	9.4	8.9
8.	สื่อและเอกสารเหมาะสม	9.0	8.5	8.9	8.7	9.1	8.9	9.2	9.6	9.4	9.1
9.	บรรยากาศในการสอนดี	8.8	8.4	8.9	8.5	9.4	9.2	8.9	9.6	9.4	9.0
10.	ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมมาก	8.2	8.4	9.0	8.2	9.4	9.1	9.2	9.4	9.1	8.9
11.	ปฏิภริยาของผู้เข้าอบรมดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	ภาพรวม	8.7	8.6	9.0	8.7	9.5	9.2	9.3	9.8	9.6	9.2
	เฉลี่ย	8.8	8.5	9.0	8.6	9.4	9.1	9.2	9.7	9.5	9.0

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการสอนภาคทฤษฎีโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัย

สิ่งที่ประเมิน	หัวข้อที่สอน	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.	ช.	ซ.	ณ.	เฉลี่ย
1.	เนื้อหาตรงตามชื่อหัวข้อเรื่อง	9.3	9.2	9.3	8.7	9.7	8.5	8.5	10.0	10.0	9.2
2.	เนื้อหา มีประโยชน์	9.7	9.0	9.3	8.5	10.0	9.0	8.7	10.0	10.0	9.4
3.	เนื้อหาครบถ้วน	9.0	9.0	8.7	8.5	9.5	8.7	8.5	9.7	9.5	9.0
4.	เนื้อหาชัดเจน	9.0	8.5	9.0	8.0	9.2	8.5	8.5	10.0	9.7	8.9
5.	เนื้อหาเรียงตามลำดับ	9.0	8.2	9.3	8.5	10.0	9.0	8.7	10.0	10.0	9.2
6.	วิธีการ กิจกรรมเหมาะสม	8.3	8.2	9.3	8.2	9.5	8.5	8.2	9.7	9.7	8.8
7.	เวลาในการสอนเหมาะสม	8.7	8.7	9.0	9.0	9.2	9.2	9.5	10.0	10.0	9.2
8.	สื่อและเอกสารเหมาะสม	9.0	9.5	9.3	8.2	9.0	9.2	8.7	9.0	9.0	9.0
9.	บรรยากาศในการสอนดี	9.0	8.7	9.0	8.5	10.0	8.5	8.2	9.7	10.0	9.1
10.	ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมมาก	8.7	8.0	8.3	8.2	10.0	8.7	8.2	9.5	10.0	8.8
11.	ปฏิภริยาของผู้เข้าอบรมดี	9.0	8.7	9.0	8.5	9.5	8.5	8.7	9.7	10.0	9.1
12.	ภาพรวม	8.3	8.2	9.3	8.5	9.2	8.7	8.0	9.7	9.7	8.8
	เฉลี่ย	8.9	8.7	9.1	8.5	9.6	8.8	8.6	9.8	9.8	9.1

ส่วนที่ 2 การประเมินผลการสอนภาคปฏิบัติ

หัวข้อที่มุ่งการนำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล มี 4 หัวข้อ (a. ถึง d. คูภาคผนวก ก.) สอนด้วยวิธีการอื่นที่ไม่ใช่การบรรยาย คือ 1) การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วนำเสนอ 2) การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อเขียนแนวปฏิบัติของหน่วยงาน และ 3) การฝึกบทบาทสมมติ

การสอนทั้ง 4 หัวข้อนี้ มีการประเมินผลเป็นรายหัวข้อ สิ่งที่ประเมินมี 8 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน จากการประเมินโดยผู้เข้าอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อที่สอนอยู่ในช่วง 9.0-9.5 คะแนนเฉลี่ยของสิ่งที่ประเมินแต่ละข้ออยู่ในช่วง 9.0-9.5 ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 9.3 ส่วนการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อที่สอนอยู่ในช่วง 8.7-9.8 คะแนนเฉลี่ยของสิ่งที่ประเมินแต่ละข้ออยู่ในช่วง 8.8-9.5 ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 9.3 (ตารางที่ 13) คะแนนการประเมินผลเป็นรายหัวข้อที่สอนอยู่ในภาคผนวก ค.

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการสอนภาคปฏิบัติ

ผู้ประเมิน	สิ่งที่ประเมิน หัวข้อ	ผู้เข้าอบรม (N=27)					ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัย (N=6)				
		a	b	c	d	เฉลี่ย	a	b	c	d	เฉลี่ย
	1.ทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	9.2	9.6	9.5	9.7	9.5	8.7	10.0	9.7	9.2	9.4
	2.มีประโยชน์	9.2	9.7	9.5	9.6	9.5	9.0	10.0	9.7	9.2	9.5
	3.ทำให้นำไปปฏิบัติได้จริง	9.0	9.4	9.3	9.6	9.3	8.3	10.0	9.5	9.2	9.2
	4.กิจกรรมมีความเหมาะสม	8.9	9.4	9.4	9.4	9.3	8.7	10.0	9.5	8.6	9.2
	5.เวลาในการฝึกเหมาะสม	8.7	9.2	9.0	9.3	9.0	8.0	9.0	9.0	9.2	8.8
	6.บรรยากาศในการฝึกดี	9.1	9.5	9.4	9.6	9.4	9.3	10.0	9.7	9.0	9.5
	7.ผู้เข้าอบรมได้ฝึกอย่างพอเพียง	8.9	9.3	9.4	9.3	9.2	9.3	9.7	9.2	8.8	9.2
	8. ภาพรวม	9.0	9.5	9.4	9.5	9.3	8.7	9.7	9.5	8.8	9.2
	เฉลี่ย	9.0	9.4	9.3	9.5	9.3	8.7	9.8	9.5	9.0	9.2

ส่วนที่ 3 การประเมินผลการสอนในภาพรวม

การประเมินผลการจัดอบรมในภาพรวมทั้ง 3 วัน สิ่งที่ประเมินมี 11 ข้อสำหรับผู้เข้าอบรม และเพิ่มเป็น 12 ข้อสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน จากการประเมินโดยผู้เข้าอบรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยของสิ่งที่ประเมินแต่ละข้ออยู่ในช่วง 9.2-9.9 ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 9.6 ส่วนการ

ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 9.7-10.0 ค่าเฉลี่ยทั้งหมดเท่ากับ 9.9 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการสอนในภาพรวม

สิ่งที่ประเมิน	ผู้ประเมิน	ผู้เข้าอบรม				ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัย			
		N	R	\bar{X}	SD	N	R	\bar{X}	SD
1.เนื้อหาตรงตามข้อการอบรม		18	8-10	9.8	0.5	4	9-10	9.7	0.5
2.เนื้อหา มีประโยชน์		18	9-10	9.9	0.2	4	10	10.0	0
3.เนื้อหาครบถ้วน		17	9-10	9.8	0.4	4	9-10	9.7	0.5
4.เนื้อหาชัดเจน		18	8-10	9.6	0.6	4	10	10.0	0
5.เนื้อหาเรียงตามลำดับ		18	8-10	9.6	0.6	4	10	10.0	0
6.วิธีการ กิจกรรมการอบรม		18	8-10	9.5	0.6	4	9-10	9.7	0.5
7.ระยะเวลาในการอบรม 3 วัน		18	7-10	9.2	1.0	4	9-10	9.7	0.5
8. สถานที่เหมาะสม		18	8-10	9.4	0.7	4	10	10.0	0
9.สื่อและเอกสารเหมาะสม		18	8-10	9.7	0.7	4	9-10	9.7	0.5
10.บรรยากาศในการสอนดี		18	8-10	9.7	0.7	4	10	10.0	0
11. ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมมาก		18	8-10	9.7	0.7	4	9-10	9.7	0.5
12. ปฏิบัติการของผู้เข้าอบรมดี		-	-	-	-	4	10	10.0	0
สรุปรวม		17	9-10	9.6	0.4	4	10	9.9	0.1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดอบรมด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ

การจัดอบรมดำเนินไปตามแผนที่วางไว้เกือบทั้งหมด ยกเว้นวันในการอบรมไม่สามารถจัดติดต่อกันได้เนื่องจากผู้เข้าอบรมติดเรียน และสตรีที่มีประสบการณ์ถูกกระทำ ความรุนแรงติดภารกิจไม่สามารถมาเป็นวิทยากรได้ ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยประเมินผลการจัดอบรมจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามที่แจกให้ผู้เข้าอบรม ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัย และจากการสนทนากลุ่มกับผู้เข้าอบรม สรุปประเด็นที่จะนำเสนอได้เป็น 7 ประเด็น คือ ประโยชน์ที่ได้รับ เนื้อหา วิธีการสอน สื่อประกอบการสอน บุคลิกลักษณะของผู้สอน เวลา และบรรยากาศ การนำเสนอผลการวิจัยเริ่มด้วยการสรุปประเด็นสำคัญ จากนั้นยกตัวอย่างประกอบด้วยความโดยสรุปจากแบบสอบถามซึ่งพิมพ์เป็นตัวแทน และจากตัวอย่างคำพูดของผู้เข้าอบรมในการสนทนากลุ่มโดยพิมพ์ไว้ในเครื่องหมายคำพูด

ประเด็นที่ 1 ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการประเมินผล ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลว่าผู้เข้าอบรมได้รับประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ การนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน การปฏิบัติการพยาบาล และในชีวิตส่วนตัว โดยสรุปได้ดังนี้

1. ได้รับความรู้เรื่องความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทำให้เข้าใจมากขึ้น บางเรื่องเป็นความรู้ใหม่ซึ่งยังไม่เคยรู้มาก่อน

- เนื้อหาทำให้มองเห็นปัญหาความรุนแรงต่อภรรยาว่ามีจริงในสังคม

- ทำให้เข้าใจในสถานการณ์ ปัจจัยของปัญหาที่เกิดขึ้นมากขึ้น

- ทำให้เห็นภาพความรุนแรงชัดเจน

- ให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมมาก

- เนื้อหาดีประโยชน์

- ผู้อบรมได้เรียนรู้เนื้อหาเพิ่มเติม สามารถนำไปปฏิบัติใช้ในสถานการณ์จริงได้

“รู้ว่าความรุนแรงไม่ใช่แค่ทางกาย เราจะนึกแค่การตบตี”

“เป็นเรื่องใหม่ มองภาพไม่ออก ยังไม่รู้เลยว่าโรงพยาบาลเรามี OSCC หรือเปล่า”

“ยังไม่เคยอบรมมาก่อน มาอบรมทำให้รู้มากขึ้น”

“มีปัญหามานาน แต่เราไม่ได้คิดว่าเป็นปัญหา”

“เพื่อนคนที่ไม่ได้อบรมเค้าไม่รู้ พอเราพูด violence เราบู๊เลย”

2. มีความเชื่อเรื่องความรุนแรงถูกต้องมากขึ้น ปรับเปลี่ยนความเชื่อเรื่องความรุนแรงใหม่ โดยเฉพาะในประเด็นสาเหตุของความรุนแรงจากความลำเอียงอันเนื่องมาจากเพศสภาพ

“มีประโยชน์เปลี่ยนแปลงสิ่งที่ปลูกฝังมาจากบรรพบุรุษซึ่งเราต้องทำตาม บางครั้งเราออกนอกกรอบที่ผู้ใหญ่พูด ซึ่งอาจจะดีกว่า”

“ความเชื่อรุ่นเก่า รุ่นใหม่ ควรแยก รุ่นเก่าเชื่อว่าอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ความเชื่อปัจจุบันเปลี่ยนไป”

“มองเห็นว่าเราถูกปลูกฝังมาว่าหญิงไทย ผู้ชายต้องเป็นจ้าวโลก การแต่งงานเราถูกซื้อไป เค้าจะทำอะไรเราก็ต้องยอม”

“เราเข้าใจวัฒนธรรมของผู้ป่วย”

3. มีทัศนคติต่อบทบาทพยาบาลกับปัญหาความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เห็นความสำคัญของบทบาทพยาบาลเพิ่มขึ้น มีความมั่นใจว่าจะสามารถให้การพยาบาลได้ และสตรีผู้รับบริการจะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติการพยาบาล

- ทำให้เห็นภาพชัดของบทบาทพยาบาลในการแก้ปัญหา

“(ก่อนอบรม) เราคิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของคนไข้ ซึ่งบุคลากรสุขภาพเองยังไม่ตระหนัก”

“มีส่วนร่วมในบทบาทพยาบาลมากขึ้น”

“เห็นความสำคัญมากขึ้น”

“ทำให้เห็นความสำคัญมากขึ้น เช่น ทุกครั้งเราคิดว่างานตรงนี้เป็นงานจิตเวชหรือนักสังคมสงเคราะห์ พอเราได้มาฟังตรงนี้ ถึงแม้เราเป็นพยาบาลคนหนึ่งเราก็สามารถทำงานตรงนี้ได้”

“ถึงแม้ไม่ได้อยู่ psy เมื่ออบรมแล้วทำให้มีส่วนร่วมกับการงานจิตเวช”

“จากจุดเล็ก ๆ ที่เราสามารถทำได้ ซึ่งอาจจะไม่เกี่ยวข้องเป็นพยาบาลจิตเวชโดยตรง”

“สามารถเริ่มคัดกรองจากความรู้ตรงนี้ จะเริ่มคำถามอย่างไร เมื่อก่อนที่เราไม่ได้มา (อบรม) ทำเฉพาะงาน routine ทำแค่จัดบันทึก รักษาเฉพาะร่างกาย ซึ่งจิตใจเราไม่รู้ว่ามีปัญหา violence แบบนี้ ซึ่งเราไม่เคยเห็นความสำคัญตรงนี้ ถ้าเราได้รับการอบรม เราอาจจะเป็นคน ๆ หนึ่ง อาจเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ด้วยการคัดกรอง”

“เอาไปใช้กับตัวเอง อาชีพเราก็เกิด”

“งานเราไม่จำเป็นต้องรอให้ผู้บริหารสั่งมา ระดับเราที่เป็นพยาบาลอยู่ในตึกผู้ป่วยหรือในส่วนของ ER เราก็สามารถคัดกรองเบื้องต้นได้ ไม่ต้องส่งต่อไปให้ใคร เพียงแต่ใส่กระบวนการพยาบาลของเรา ก็ให้คำปรึกษาหรือดูแลเค้าในระดับที่เราสามารถทำได้”

“อาจจะไม่ต้องทำสมบุรณ์แบบ อย่างน้อยแค่เล็ก ๆ ที่อาจารย์แจกไป (สมุดให้คำแนะนำแก่สตรี) ยังดีกว่าเราไม่ได้ทำอะไรเลย”

“เราไม่ต้องเต็ม step ทุกอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างที่เรารเรียน ที่ ER เราคัดกรองได้นะ แล้วส่งต่อไปที่วอร์ด”

“ไม่ใช่ที่เราจะยุ่งตลอด ช่วงไหนก็ได้ อย่างตอนบ่ายเราว่าง แทนที่จะนั่งคูทิวี ใช้เวลาตรงนี้ซัก 15 นาทีไปคุยกับคนไข้”

“ผู้มารับบริการ สตรีที่ถูกกระทำจะได้รู้ว่า อย่างน้อยมีคนให้ความสนใจ หรือช่วยเหลือเค้าได้ หรือพูดคุยได้ สร้างความไว้วางใจ”

4. นำไปปรับปรุงการทำงานของหน่วยงาน

- เป็นแนวทางที่จะนำกลับไปใช้ในหน่วยงานได้

- เป็นแนวทางในการจัดให้บริการต่อไป

“สามารถนำไปใช้ในหน่วยงาน”

“ได้รับการอบรมจากที่นี่แล้ว กลับไปจะมีบทบาทมีศักยภาพมากขึ้น อาจจะไปเสนอที่โรงพยาบาล ที่โรงพยาบาลหนูไม่แน่ใจว่ามีหรือไม่มี อาจจะมีแต่ไม่ชัดเจน เราอาจจะทำให้ภาพชัดเจนยิ่งขึ้น”

“จะไปแนะนำหัวหน้าเรา ผู้บริหาร ตรงนี้เป็นประโยชน์ เป็นปัญหาสุขภาพอย่างหนึ่ง ที่คนมองไม่เห็นว่าเป็นปัญหาสุขภาพ”

“ก่อนที่เราจะไปเสนอข้อมูล อาจจะไม่มียุทธศาสตร์ เราอาจจะไปคุยข้อมูลย้อนหลัง เช่น ฆ่าตัวตาย ให้หัวหน้าเห็น”

“ถ้าเราต้องเป็นผู้ริเริ่ม) ยาก เราต้องมีข้อมูลแน่นอน มีแนวทางที่แน่นอน เด็กใหม่ไฟแรง ไม่เอาไม่ต่อเนือง”

“อาจจะไปพูดคุยกับเพื่อนสนิท พี่ หากคนที่เห็นด้วยกับเราก่อน เล่าก็จะสนับสนุน”

“ต้องมีนโยบายหลัก เช่น ผู้อำนวยการ มีคณะกรรมการ งานจะดีขึ้น ต้องเริ่มจากคนมีอำนาจเห็นด้วย”

5. นำไปใช้ในการปฏิบัติกรพยาบาลได้ โดยเฉพาะการเรียนด้วยการฝึกปฏิบัติ ทักษะบางเรื่อง เป็นเรื่องใหม่

- ทำให้เข้าใจเนื้อหา แนวปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น

- ได้แนวทางไปสู่การปฏิบัติ

- มีประโยชน์มากทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

- การฝึกทำให้ได้แนวทางไปปฏิบัติได้จริง

“การฝึกทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น”

“เอาไปประยุกต์ใช้ได้”

“มองเห็นภาพในการนำไปปฏิบัติ คิดว่าจะทำได้”

“ไม่จำเป็นต้องเป็นพยาบาลชั้นสูง (ก็สามารถให้การดูแลได้)”

“มีประโยชน์ดี ทำให้รู้ว่าคนไข้มาเราต้องทำอะไร”

“ทำให้มีแนวทางที่จะปฏิบัติอย่างไร เช่น มีกรณีหนึ่งเข้ามา เราควรจะพูดคุยกับคนไข้อย่างไร”

“ได้แนวคิดเรื่องการคัดกรอง เพราะตรงนี้ยังไม่มี”

“เมื่อก่อนเราไม่รู้จะไปคุยกับเค้าอย่างไร จะรู้ 4 ข้อหลัก (การคัดกรอง) ถามเล็กๆน้อยๆ ถ้าเจอปัญหาแล้วส่งต่อก็จะช่วยเค้าได้”

“(การฝึกคัดกรอง) ทำให้เค้าไว้วางใจกล้าพูดคุยกับเรา”

“นำวิธีการไปคุยกับผู้ป่วย บางทีอาจจะได้ข้อมูลเพิ่มเติม”

“ถึงแม้ว่า--- คนไข้ส่วนใหญ่มักจะปรึกษาพยาบาลจิตเวช แต่ถ้าไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบทางนี้โดยตรง แต่ถ้าอบรมไปแล้ว สามารถเอาไปใช้ในที่ทำงานได้ คือ อาจมีเทคนิคอย่างที่เพื่อนบอก แนะนำว่ามีแหล่งช่วยเหลือนะ แนะนำวิธีแก้ไขปัญหา”

“(การให้คำปรึกษา) ได้เทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้อื่น”

“นำไปใช้ได้บ้าง จริง ๆ กับ case suicide”

“รู้บทบาท counselor”

“เราอาจจะไม่มีทีมที่จะดูแลเป็นทีม แต่สามารถแนะนำกับเขาได้ ให้ข้อมูลกับเขาว่าคุณมีปัญหาอย่างไรนะ สามารถติดต่อทางนี้ได้ ฟังเรื่อง อะไรอย่างนี้ มันจะดีกว่า”

“เปิดโอกาสให้เค้ามีทางเลือก”

6. นำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง เกิดประโยชน์กับตนเอง

“นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ใช้เมื่อเป็นพยาบาลได้”

“เอาไปใช้กับตัวเอง อาชีพเราก็เกิด”

ประเด็นที่ 2 เนื้อหา

ประเมินผลด้านเนื้อหาสรุปได้เป็น 3 ประเด็นคือ เนื้อหาและทักษะที่ยาก เนื้อหาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น และเนื้อหาซ้ำซ้อน

1. เนื้อหาและทักษะที่ยาก และต้องการเวลาหรือการสอนด้วยเทคนิคต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นได้แก่ หัวข้อต่อไปนี้

1.1 ความลำเอียงอันเนื่องมาจากเพศสภาพ (gender bias) ที่มีอิทธิพลต่อปัญหาความรุนแรงและการแก้ไข เป็นเนื้อหาใหม่ที่เข้าใจยาก มีความเป็นนามธรรม รวมทั้งเป็นเรื่องยากในการปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือความเชื่อของผู้เข้าอบรมเนื่องจากเป็นความเชื่อดั้งเดิมที่ปลูกฝังมานาน การสอนจึงต้องใช้เวลาให้มากพอ ค่อยเป็นค่อยไป ไม่เร่งรัด ให้ผู้เข้าอบรมค่อย ๆ ได้คิดเองแทนที่จะใส่ความคิดใหม่เข้าไป อาจใช้กระบวนการกลุ่มในการปรับเปลี่ยนความเชื่อ ในการอบรมครั้งนี้มีผู้เข้าอบรมบางคนยังมีความเชื่อดั้งเดิมว่าความรุนแรงต่อภรรยาเกิดมาจากฝ่ายหญิง การกล่าวถึงความรุนแรงที่ฝ่ายสามีกระทำต่อภรรยาเพียงด้านเดียว แม้จะตรงตามวัตถุประสงค์ของการอบรม แต่อาจทำให้ผู้เข้าอบรมบางคนรู้สึกว่าการเข้าข้างฝ่ายหญิงมากเกินไป และไม่สามารถคล้อยตามได้ เนื้อหาจึงควรรวมเรื่องความรุนแรงที่ฝ่ายหญิงกระทำกับสามีด้วย เพราะความรุนแรงบางครั้งมิได้เกิดขึ้นตามลำพัง แต่จะเกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย เพียงแต่ว่าฝ่ายหญิงมักจะได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าฝ่ายชาย

- เป็นเนื้อหาที่เป็นนามธรรม

“(เพศสภาพ) ผู้เรียน recall ไม่ค่อยได้ มองไม่ค่อยออก เหมือนยังไม่ได้ฟังลงไป”

“ไม่ใช่เกิดจากผู้ชายกระทำ ผู้หญิงเป็นแรงเสริม เวลาแก้ไขอย่ามองที่ผู้ชายฝ่ายเดียว ดูที่ผู้หญิงด้วย”

“(วิเคราะห์ข่าว) ความผิดจากผู้ชาย แต่เล็ก ๆ แล้วอาจมาจากผู้หญิงก็ได้”

“อยากได้ข่าวผู้ชาย (ถูกระทำ) บ้าง”

“เนื้อหาจะยกมาแต่ผู้ชายที่ไม่ดี การเปรียบเทียบไม่มี น่าจะมีของผู้หญิง เข้าข้างผู้หญิงเกินไป”

“เนื้อหาใหม่ที่ได้คือผู้ชายเป็นสาเหตุ ผู้หญิงก็เป็นจุดเริ่มได้ การแก้ปัญหาต้องร่วมกัน มีการเตรียมตัวก่อนแต่ง”

1.2 มายาคติ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อผิด ๆ ที่ปลูกฝังมานาน ทั้งในด้านการมองว่าความรุนแรงเป็นเรื่องส่วนตัว น่าอับอาย เกิดขึ้นกับคนที่ด้อยฐานะและการศึกษาเท่านั้น พบได้น้อย พบมากในความรุนแรงที่เกิดจากคนแปลกหน้า มีสาเหตุมาจากภรรยาช่วยุ ประพฤติมิชอบ มีสาเหตุมาจากการเมาสุรา การแก้ไขต้องกระทำโดยฝ่ายหญิงตามลำพังบุคคลอื่นไม่ควรยุ่งเกี่ยว เป็นต้น นอกจากนั้นคำ

ว่ามายาคติยังเป็นคำใหม่แปลก ผู้เข้าอบรมไม่รู้จัก ไม่เข้าใจ เนื้อหาเป็นเรื่องความเชื่อผิด ๆ ที่ปลูกฝังมานานแล้ว ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจและยากที่จะคล้อยตาม คล้ายคลึงกับเรื่องเพศสภาพดังได้กล่าวไว้แล้ว การสอนจึงต้องใช้เทคนิคคล้ายคลึงกันเรื่องเพศสภาพ

“ชื่อมายาคติ เข้าใจยาก”

“ที่จริงเป็นเรื่องที่รู้ (แล้ว) แต่บางเรื่องเข้าใจยาก”

การยกตัวอย่างด้วยคำศัพท์หรือภาษาคำเดิมที่สะท้อนถึงมายาคติ ทำให้เข้าใจยาก

“คำศัพท์ต่าง ๆ ที่เป็นคำโบราณ บางอย่างเราก็ไม่เข้าใจความหมาย นึกภาพไม่ออก”

1.3 ทักษะที่ยากแต่มีประโยชน์และต้องการเวลาในการฝึกมาก คือ การให้คำปรึกษา

“เรื่องนี้ (การให้คำปรึกษา) เป็นเรื่องยาก”

“ใช้คำถามไม่ถูกว่าถามอย่างไรจะไม่กระทบกระเทือนจิตใจ”

“เพิ่มตัวอย่างคำพูดที่ใช้ในการให้คำปรึกษา”

“ต้องอาศัยประสบการณ์ ต้องฝึก”

2. เนื้อหาที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น

ส่วนใหญ่ประเมินผลว่าเนื้อหาครอบคลุม

- ครอบคลุมหัวข้อที่กำหนด

“ค่อนข้างจะครอบคลุม”

เนื้อหาที่ต้องการให้มีเพิ่มมากขึ้น ได้แก่

2.1 นโยบายการให้บริการทางสุขภาพ

- เนื้อหาที่ให้ค่อนข้างน้อยไป คือ นโยบายการให้บริการ

“ทางด้านบริหารเราไม่รู้ว่าไปถึงไหนแล้ว มีนโยบายใหม่”

“อยากรู้ว่าปัจจุบันในระดับภูมิภาคมีเครือข่ายถึงไหน การกระจายงานเป็นระดับไหน”

2.2 ประเด็นทางกฎหมาย

“ถ้าเราไม่รู้ (กฎหมาย) เราก็เอาไปใช้ไม่ได้”

“ผิดกฎหมาย ผิดอย่างไร อยากรู้มากขึ้นว่าผิดยังไง ควรเพิ่มมากขึ้น เช่น ผิดมาตราไหน โทษประมาณไหน ถ้าผู้หญิงถามว่าจะติดคุกไหม จะได้อตอบได้”

“พยาบาลพูดแย้งกฎหมาย ทำให้ผู้หญิงคิดหนัก เราจะสามารถพูดได้มากน้อยแค่ไหน”

“ผู้หญิงมาแย้งแล้วก็ถอนแรงแ้งความ”

“เรื่อง law เจ้าหน้าที่บางคนยังไม่รู้ อยากให้เพิ่มในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย”

“ควรมีขอบเขตของพยาบาลว่าทำได้เท่าไร”

“เนื้อหาการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายไม่ค่อยพอ ควรเพิ่ม เชิญตำรวจมาเล่าเหตุการณ์ผิดกฎหมายข้อไหน เพราะผู้แนะนำต้องรู้”

“แนะนำผู้หญิงแจ้งความ แต่ทางตำรวจไม่รับแจ้ง มีปัญหาอุปสรรคเยอะ เป็นเรื่องครอบครัว ส่วนตัวตำรวจก็เป็นผู้ชาย”

“ตำรวจเค้าไม่สนใจเรื่องครอบครัว ไม่ใช่หน้าที่ การเอามาพูดจะได้กระตือรือร้นขึ้น”

“ควรบอกรายละเอียดให้ เช่น ต้องเตรียมเอกสารอะไร”

“ผู้หญิงไม่ค่อยอยากไปโรงพัก”

“ควรบอกขั้นตอน”

2.3 การปฏิบัติการพยาบาล โดยเฉพาะการให้คำปรึกษา

- เพิ่มการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น

- (การคัดกรองและให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น) ควรลงรายละเอียดในเนื้อหาให้มากขึ้น เพื่อให้เข้าใจว่าแต่ละขั้นตอนต้องทำอะไร

- เนื้อหาเรื่องการพยาบาลบางหัวข้อควรให้เจาะจงกับเรื่องความรุนแรง

- ในส่วนของการให้คำปรึกษา น่าจะมีมากขึ้น

- ควรมีหลักการในการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับ violence โกรธ ซึมเศร้า กลัว อยากฆ่าตัวตาย ฯลฯ

- คำพูดที่ควรใช้กับผู้ป่วยในการให้คำปรึกษา

- หลักการ *counseling* ทั่ว ๆ ไป ไม่ค่อย *focus* ถึงที่ผู้สมรสที่มีปัญหา

- ควรเน้นลงไปที่การให้คำปรึกษาเมื่ออยู่ในภาวะวิกฤต (เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว)

“เพิ่มตัวอย่างคำพูดที่ใช้ในการให้คำปรึกษา”

3. เนื้อหาซ้ำซ้อน มีบ้างที่เนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนกันเพราะในแต่ละหัวมีเนื้อหาเชื่อมโยงกันในแง่สาเหตุ ผลกระทบ และการแก้ไข

“เนื้อหาซ้ำบ้าง ที่การวางแผนเตรียมกระเป๋า (หัวข้อการวางแผนความปลอดภัยและการให้คำปรึกษาในรายที่คิดว่าไม่ปลอดภัย)”

ประเด็นที่ 3 วิธีการสอน

สาระสำคัญที่สรุปได้เกี่ยวกับวิธีการสอนมีดังนี้

1. ควรมีวิธีการสอนหลากหลาย

- แต่ละหัวข้อ ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลาย

- กิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายดี

2. วิธีการสอนด้วยการให้ผู้อบรมมีส่วนร่วม ได้แสดงความคิดเห็น ได้ฝึกวิเคราะห์ และได้นำเสนอ เป็นวิธีที่ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ชอบ

- ควรให้ผู้เข้าอบรมได้แสดงความคิดเห็นมาก ๆ

- การมีส่วนร่วม การได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจเป็นการแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มเล็ก หรือนำเสนอในกลุ่มใหญ่

- ใช้วิธีซักถามเป็นระยะ ๆ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น แต่บางคนไม่ค่อยกล้าตอบเพราะกลัวผิด

- การบรรยายโดยให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมน้อย อาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกเหนื่อยแทน ควรให้ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือ ให้ตอบคำถาม

- มีสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายให้ฝึกวิเคราะห์ โดยเฉพาะสถานการณ์จริง ทำให้เชื่อมโยงกับการสอนภาคทฤษฎีมากขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น และน่าสนใจ

- เสนอให้ผู้เข้าอบรมตอบแบบสำรวจเรื่องความรุนแรงแล้วนำผลสำรวจเสนอให้ผู้เข้าอบรมทราบ

“(เนื้อหาความลำเอียงของเพศสภาพและมายาคติ) ถามแต่ละท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วม ให้เล่าว่ามีความเชื่ออย่างไร”

“(ในหัวข้อความลำเอียงจากเพศสภาพ) มองผู้ชายเป็นยังไง มองผู้หญิงเป็นยังไง อยากแสดงความคิดเห็น”

3. วิธีการสอนด้วยการยกตัวอย่าง โดยเฉพาะที่เป็นสถานการณ์จริง ประสบการณ์จริง เป็นวิธีที่ชอบ น่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจมากขึ้น แต่มีข้อเสนอนะให้มีภาพประกอบมาก ๆ ไม่ใช่เป็นการเล่าอย่างเดียว

- การยกสถานการณ์จริงหรือยกตัวอย่างและแนวทางการแก้ไข ทำให้เห็นภาพชัดเจน

- มีการบรรยายที่ให้ภาพชัดตามด้วยกรณีศึกษา ทำให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจนมากขึ้น

- มีสถานการณ์ตัวอย่างที่ทำให้มองเห็นภาพมากขึ้นว่าต้องปฏิบัติอย่างไร

- การยกตัวอย่างเชิงเปรียบเทียบ ใช้ภาพประกอบ ตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง ใช้สถานการณ์จริงทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น เห็นภาพชัดเจน ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะในหัวข้อที่เป็นนามธรรม เข้าใจยาก เช่น เพศสภาพ มายาคติ

- การเล่าสถานการณ์เพื่อให้ฝึกวิเคราะห์ ถ้ามีรูปแสดงในเพาเวอร์พอยท์ประกอบด้วยจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์มากขึ้น

- การใช้ประสบการณ์จริงประกอบทำให้เข้าใจมากขึ้นและน่าสนใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซักถาม แต่ควรมีมากกว่านี้

- ทำให้เห็นภาพของการปฏิบัติจริงว่าเป็นอย่างไร เป็นการเล่าประสบการณ์จากผู้ที่ให้บริการจริง เจอ case จริง ซึ่งสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ดี และผู้เข้าอบรมสนใจมาก

- มีประโยชน์ผูกจากประสบการณ์จริง ทั้งด้านบวกและด้านลบ

“ขอให้เห็นภาพเรื่องประสบการณ์จริง เห็นภาพ”

“ยกตัวอย่างเพิ่มจะได้เห็นภาพ”

“น่าจะมีส่วนหนึ่งที่เคยถูกกระทำและเปิดเผยได้มาเล่าให้ฟังและเราจะได้ซักถามได้ว่าทำไมถึงยอม”

“เล่าเรื่องยกตัวอย่าง ทำให้อายากรู้ น่าสนใจ”

“ไม่วิชาการเกินไป เล่าประสบการณ์แทรก มีทฤษฎีแทรกเข้าไป”

4. วิธีการสอนด้วยการฝึกบทบาทสมมติในการคัดกรอง ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น และให้คำปรึกษา ส่วนใหญ่ชอบวิธีการนี้ โดยได้รับประโยชน์ที่ทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น นำไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้ (ดังกล่าวไว้ในข้อ 5 ภายใต้หัวข้อประโยชน์ที่ได้รับ) เป็นวิธีที่สนุก น่าสนใจ

- ดี ทำให้เข้าใจมากขึ้น

- ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น

- ดีมาก สามารถนำไปใช้ได้

- การฝึกปฏิบัติด้วยบทบาทสมมติทำให้ได้แนวทางไปปฏิบัติได้จริงในหน่วยงาน

- การให้ นศ. ได้ role play ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ได้

- มีการฝึกบทบาทพยาบาล ผู้มีปัญหา และผู้สังเกต ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

- ทำให้รู้สึกสนุกสนาน

- น่าสนใจ ผู้เข้าร่วมอบรมสนใจและสนุกกับการทำกิจกรรม

- จัดเวลาให้นักศึกษานำเสนอ (สาธิตย้อนกลับ) มากขึ้น

- มีกิจกรรมกลุ่ม (ฝึกบทบาทสมมติ) ทำให้บรรยากาศไม่เคร่งเครียด ตื่นตัว และไม่น่าเบื่อ

-(สิ่งที่ชอบ) สถานการณ์ที่ให้นักศึกษาฝึกในการคัดกรองและช่วยเหลือเบื้องต้น

-(สิ่งที่ชอบคือ) การให้ผู้อบรมเสนอตัวอย่าง (สาธิตย้อนกลับการฝึกปฏิบัติ) และการเสนอแนะเพิ่มเติมของวิทยากร

- ดีมากค่ะ การฝึกทำกลุ่ม รวมทั้งนำเสนอในแต่ละสถานการณ์ จะช่วยให้ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์ case ได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้สถานการณ์ที่ให้มีความหลากหลาย ก็จะช่วยให้ผู้ฟังได้แนวคิดไปปฏิบัติได้จริง

- บรรยากาศไม่ตึงเครียด ผู้ฟังยิ้มสนุกสนาน มีความสุขในการทำกลุ่มและนำเสนอ (role play)

- ขณะฝึกหรือทำกลุ่ม ควรมีวิทยากรอยู่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ

- การฝึกให้คำปรึกษาเป็นเรื่องใหม่ ไม่เคยทราบหรือทำมาก่อน

- การฝึกทำให้ได้ประโยชน์ และจะได้ประโยชน์มากขึ้นถ้ามีแนวทางการให้คำปรึกษาที่เฉพาะเจาะจงกับปัญหาความรุนแรง

“ทุกคนมีส่วนร่วมกันดี เช่น การมีนักศึกษาเป็นคนไข้ พยาบาล สลับกันไป ทำให้มีการเปลี่ยนบทบาทกันไป”

“ตอนออกไป present สนุกดี”

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการสอนแบบบทบาทสมมติมีดังนี้

- การทำกลุ่ม (ฝึกบทบาทสมมติ) อาจให้มีอาจารย์/วิทยากร ประจำกลุ่มย่อย เพื่อชี้แนะผู้ฝึก เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

- ควรให้ทุกคนได้ฝึกในการเป็น *counselor*

“มีความเหมาะสมดี กลุ่มละ 3 คน ถ้ามากกว่านี้ อาจจะไม่รู้จะไปอยู่ส่วนไหน”

- ควรจะแบ่งเป็นกลุ่มละ 3 คน นศ. จะได้ฝึกบทบาทได้มากขึ้น

“ควรมีการสาธิตวิธีการทำ (ให้คำปรึกษา) เพื่อให้รู้ว่าทำได้ถูกไหม”

“อยากได้ฝึกสถานการณ์ที่หลากหลาย ถ้าไปเจอจะได้รู้ว่าจะทำอย่างไร”

5. การฝึกปฏิบัติหรือมอบหมายงานให้ทำโดยการแบ่งกลุ่มย่อย ส่วนใหญ่ประเมินผลว่าเป็นวิธีที่น่าสนใจ ทำให้เข้าใจขึ้น

ประโยชน์ของการเขียนแบบฝึกหัด คือ

- เป็นแนวทางที่นำไปปฏิบัติได้จริง

“การเขียนทำให้เราเข้าใจมากขึ้น”

ข้อเสียของการแบ่งกลุ่ม โดยให้สมาชิกกลุ่มมาจากต่างหน่วยงานกัน

“แต่ละคนมาจากต่างจุดกัน ควรอยู่กลุ่มงานเดียวกัน โรงพยาบาลเดียวกัน คล้ายคลึงกัน”

“มาจากคนละหน่วยงาน จะไม่ได้จริง”

“ต่างที่กัน ตนเองก็จะเขียนแนวทางของตนเอง”

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่ม

- ควรให้มีผู้เรียนน้อยในแต่ละกลุ่ม จะทำให้ได้ฝึกมากขึ้น

- การฝึกปฏิบัติหรือมอบหมายงานให้ทำโดยการแบ่งกลุ่มย่อย มีการชี้แจงให้ชัดเจน บอกให้ทราบแต่ละกลุ่มว่าเป็นเรื่องอะไร หรือต้องทำอะไร ขณะฝึกหรือทำงานมีการกระตุ้น ให้ความช่วยเหลือ เตือนเรื่องระยะเวลาเป็นระยะ ๆ

- เมื่อฝึกแล้วได้นำเสนอ จากนั้นวิทยากรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น

- การให้ผู้เรียนได้นำเสนอ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอื่น ๆ ร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย เพราะขณะนำเสนอผู้อื่นมักไม่ให้ความสนใจ

“ชอบที่เพื่อนออกไปนำเสนอ ทำให้ได้เห็นมุมมองของเพื่อน คนเราคิดต่างในหัวข้อเดียวกัน”

“การแยกงานแต่ละกลุ่ม ทำให้มีการวิเคราะห์แต่ละกลุ่มดี”

6. กลุ่มสัมพันธ์ หรือสันทนาการ ทุกกิจกรรมประเมินว่าชอบ ยกเว้นกิจกรรมเดียวคือ

“ตอนเล่นเกมส (ไถ่ย่าง) ถูกกดดัน กลัว ไม่กล้า เกร็ง”

7. วิธีการสอนที่ไม่ชอบคือแบบบรรยาย

- แบบบรรยายและมีตัวหนังสือ

- การบรรยายโดยให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมน้อย อาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกเหนื่อยแทน ควรให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือ ให้ตอบคำถาม

ประเด็นที่ 4 สื่อประกอบการสอน

ข้อเสนอแนะที่สรุปได้เกี่ยวกับสื่อการสอนมีดังต่อไปนี้

1. เพาเวอร์พอยท์ ควรชัดเจน อ่านง่าย มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ มีรูปภาพประกอบมาก ๆ
 - ไม่ควรมีตัวหนังสือมากเกินไป ควรกะทัดรัด เสนอเฉพาะคำสำคัญ ๆ
 - ไม่ควรใช้ตัวหนังสือขนาดเล็ก เลือกชนิดตัวหนังสือที่อ่านง่าย สีตัวหนังสือไม่ชัดเจน คือ ใช้สีเข้มกับพื้นหลังสีเข้ม สีตัวหนังสือสีแดง ชมพู มองยาก
 - การมีภาพเคลื่อนไหวมากเกินไปในเพาเวอร์พอยท์ อาจจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีแรง
 - ควรมีภาพมาก ๆ แต่ภาพควรสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอน
- “สั้นกะทัดรัด เข้าใจง่าย แล้วอธิบายเพิ่มเติม”
- “ตัวหนังสือเล็กเกินไป มองเห็นไม่ชัด”
- “อย่าพึ่งโชว์เนื้อหาทั้งหมด ถาม ให้ตอบ แล้วจึงเฉลย”

2. เอกสารประกอบการสอน มีข้อเสนอแนะไม่มากนัก ดังต่อไปนี้

- เอกสารประกอบการสอนเป็นแบบเขียนคำบรรยายและยาวมากเกินไป
 - อาจใช้เพาเวอร์พอยท์ได้
 - เนื้อหาในเอกสารควรสัมพันธ์กับเพาเวอร์พอยท์
 - ควรแจกเอกสารให้อ่านล่วงหน้า
 - ควรมีการสรุปเนื้อหา
 - อาจจะเย็บรวมเล่มเพื่อเก็บไว้ทบทวนศึกษา
- “ลักษณะอภิปรายกลุ่ม ไม่ต้องมีเอกสารมากก็ได้ มันเป็นการแชร์ประสบการณ์”

3. ข่าวและกรณีตัวอย่างจริง เป็นสื่อที่ดี น่าสนใจ ทำให้เข้าใจมากขึ้น แต่มีจุดอ่อนที่ต้องคำนึงถึงคือ เนื้อหาอาจจะไม่ครบถ้วนทุกประเด็น

- สื่อที่ใช้ (ข่าว บทความเรื่องความรุนแรง) ในการศึกษาปฏิบัติที่น่าสนใจ
 - ข่าวความรุนแรงน่าสนใจ แต่ข่าวบางอันมีเนื้อหาน้อยไป ไม่พอสำหรับวิเคราะห์บางประเด็นที่กำหนดให้
 - (สิ่งที่ชอบ) สถานการณ์ที่ให้นักศึกษาฝึกในการคัดกรองและช่วยเหลือเบื้องต้น
- “ตอนฝึกกับข่าวทำให้เห็นภาพชัด”
- “เป็นการกระตุ้นที่ดี ทำให้คนสนใจแล้วไม่ง่วง”

“เป็นประโยชน์ดี นำไปใช้ได้”

“เนื้อหาได้ประโยชน์ดี เพราะว่ามีผู้หญิงจะได้รู้ เคยเจอผู้หญิงถูกรังแก”

“เป็น case ตัวอย่าง ทำให้เรารู้ว่าป้องกันยังไง จะทำต่อหรือส่งต่อ”

“ได้ทราบถึงประโยชน์ของ case ที่ยกมา ทำให้เรารู้และเป็นตัวอย่างสำหรับเรา”

4. สื่อที่ควรปรับปรุง ได้แก่ คุณภาพของสื่อทัศน การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ความยาวของเทปเสียงให้น้อยลง

- สื่อทัศน เสียงและภาพไม่ค่อยชัด

“สื่อ (ทัศน) เสียงค่อนข้างฟังไม่รู้เรื่อง” “เสียงก้อง”

“เพื่อนไม่ใช่คนในพื้นที่ ฟัง(ภาษาเหนือ)ไม่รู้เรื่อง” “อยากให้แปลเป็นภาษาไทย”

“(เทปเสียง) ถ้ามีภาพประกอบ จะดึงดูดความสนใจมากกว่า”

“ใช้เวลายาวเกินไป (15 นาที) เพราะตอนนั้น คนใช้คงไม่มีจิตใจฟังเพลง” “อยากให้สรุปให้ฟังเลยก็ดี”

5. สื่อที่ต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ รูปภาพ โทรทัศน์ ทัศน ผู้เข้าอบรม พยาบาล และ สตรี

- เวลายกตัวอย่าง ควรมีรูปภาพประกอบ

- ถ้ามีผู้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (พยาบาล) > 1 จะดีมาก

- ควรเพิ่มวิทยากร เช่น เพิ่มพยาบาลที่ปฏิบัติการหรือสตรีที่ถูกกระทำ หรือ อาชีพอื่น ๆ มากขึ้น

“อยากให้มียุทธศาสตร์ เอามาบ้างบางส่วน (แทนเทปเสียง)”

“มีหนังสือ ๆ สามีภรรยาทะเลาะกัน หาหนังสือดังในช่วงนั้น หนังสือแนะนำช่อง....”

“น่าจะมียุทธศาสตร์ ตัดมาจากหนังสือ เป็นตัวอย่าง”

“เพิ่มวิดีโอสั้น ๆ (แทนตัวอย่างจากข่าว)”

“ให้ผู้เข้าอบรมมาเล่าประสบการณ์”

“น่าจะแยกกลุ่มย่อย มีผู้หญิงตัวอย่างให้แต่ละกลุ่ม”

“น่าจะมียุทธศาสตร์ case ที่เคยถูกรังแกและเปิดเผยได้มาเล่าให้ฟัง เราจะได้ซักถามได้”

ประเด็นที่ 5 บุคลิกลักษณะของผู้สอน

มีการกล่าวถึงบุคลิกลักษณะของผู้สอนบ้างไม่มากนัก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การออกเสียง น้ำเสียง

- ผู้สอนควรออกเสียงควบกล้ำ พยัญชนะ ร ให้ชัดเจน น้ำเสียงที่ดังฟังชัด ช่วยให้ผู้ฟังตื่นตัว

2. บุคลิก

- ผู้สอนควรเพิ่มการมีชีวิตชีวา ด้วยน้ำเสียง จะทำให้บรรยากาศผ่อนคลายขึ้น

- ผู้สอนไม่ควรมียุทธศาสตร์ dominate มากเกินไป

3. เทคนิคการสอน การบรรยาย

- การอธิบายไปเรื่อย ๆ โดยไม่บอกหัวข้อให้ชัดเจนอาจทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน เมื่อบรรยายเนื้อหา มาก ๆ ควรสรุป
- ควรเกริ่นตามลำดับเอกสาร
- การสรุปประเด็นสำคัญของผู้ดำเนินการอภิปราย ทำให้ผู้ฟังจับประเด็น ได้ดีขึ้น

ประเด็นที่ 6 เวลา

การประเมินผลเกี่ยวกับเวลาในการอบรม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การแบ่งเวลาในการสอน มีทั้งที่ประเมินว่าเหมาะสมแล้ว มากไป และน้อยไป บางหัวข้อมีเนื้อหา มากแต่ให้เวลาน้อยทำให้สอนอย่างเร่งรีบ การฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ต้องการเวลามากขึ้น ควรใช้เวลาพักให้ผู้เข้าอบรมให้มากพอ

- (หัวข้อแรก ๆ) ควรเพิ่มเวลาให้มากกว่านี้ อาจเป็น 1 □ - 2 hr เพราะ section นี้เป็นที่ปูพื้นฐานความเข้าใจ ปรับทัศนคติ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ violence ซึ่งจะมีผลใน section ต่อๆ ไป

- การแบ่งเวลา ตอนท้ายเวลาไม่พอ เร่งสอน และ เร่งสรุปไป

- แต่ละหัวข้อไม่ควรอัดเนื้อหา มากไป แต่เน้นเฉพาะสาระสำคัญ กระชับ จะทำให้เข้าใจ นำไปใช้ได้ น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ

- เวลาในการฝึกเร่งรัดไป ควรเพิ่มเวลา

- เวลาน้อยทำให้ นศ. มีโอกาสได้ฝึกน้อย

“เวลาน้อย เนื้อหา มาก ทำให้กระชั้น”

- เวลา ก่อนอาหารกลางวันและช่วงบ่าย ผู้เรียนมักจะเหนื่อยล้าและไม่ค่อยให้ความสนใจ ควรใช้เวลาพักมากขึ้น รู้สึกเหนื่อย

2. การจัดลำดับเนื้อหาการสอน

2.1 การเรียนทฤษฎีก่อนแล้วตามด้วยการปฏิบัติการพยาบาล เหมาะสมแล้ว

“เรียนทฤษฎีก่อนแล้วนำ case จริงมา (สอนการปฏิบัติการพยาบาล) จะทำให้เข้าใจ”

2.2 การสอนเรื่องสาเหตุและผลกระทบ แล้วยังไม่สอนเรื่องการแก้ไข โดยเฉพาะใน บทบาทพยาบาล แต่ให้ไปเรียนในหัวข้อต่อไปเพื่อเป็นการปูพื้นหรือสร้างความสนใจ รวมทั้งมีการให้ ทำแบบฝึกหัดวิเคราะห์หาสาเหตุและผลกระทบจากกรณีตัวอย่างจริง มีข้อเสียที่ทำให้ผู้เรียนอึดอัดหรือ รู้สึกว่าได้รับเนื้อหาไม่ครบไปถึงการแก้ไข ดังนั้นจึงต้องบอกให้ชัดเจนว่าจะมีการสอนเรื่องการพยาบาล ในภายหลัง

“น่าจะ มีแนวทาง คือ ถ้าเจอ case แบบนี้ เราต้องทำอย่างไร”

การให้ฝึกด้วยบทบาทสมมติเรื่องการคัดกรองและให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น แต่ยังไม่ให้ฝึกให้คำปรึกษา มีผู้เข้าอบรมบางคนเข้าใจผิดคิดว่าให้ฝึกให้คำปรึกษาด้วยซึ่งยังไม่ได้สอน ทำให้รู้สึกว่าการปฏิบัติไม่ได้

“เอาทักษะมาไว้ท้ายสุด ทำให้ตอนฝึกช่วงแรก ๆ ทำไม่เป็น”

อย่างไรก็ตาม การให้ลองฝึกก่อนแล้วสอนในภายหลังมีข้อดีเช่นกัน คือ

“ลองให้ทำก่อนแล้วสอนทีหลังก็ดี เพราะรู้ปัญหา”

3. เวลาต้องการเพิ่มมากขึ้นในส่วนของการฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะหัวข้อการให้คำปรึกษา

“อยากให้เพิ่มการฝึก”

“ต้องมากกว่านี้ 1 ชั่วโมงพอได้แนวทาง แต่ไม่ละเอียด”

“ทักษะการให้คำปรึกษาอยากให้มากกว่านี้ เพราะยังไม่ค่อยมีพื้นที่ เรื่องนี้เป็นเรื่องยาก”

ประเด็นที่ 7 บรรยากาศ

โดยส่วนใหญ่ประเมินผลว่าบรรยากาศในการอบรมดี รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการสร้างบรรยากาศ

1. บรรยากาศที่ดี ที่ชอบ คือ ให้ความเป็นกันเอง ไม่ทำให้เครียด

- ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน

- บรรยากาศไม่ตึงเครียด ผู้ฟังยิ้มสนุกสนาน มีความสุขในการทำกลุ่มและนำเสนอ (role play)

- วิธีการสอนเป็นกันเอง ใช้คำง่าย ๆ เน้นประเด็นสำคัญ ไม่เบื้อ

“บรรยากาศดี ไม่เครียด”

“เป็นกันเองดี สามารถโต้ตอบได้ เหมือนพูดกันเองกับเพื่อน”

“สนุกกว่าเมื่อวาน คลายเครียดดี บรรยากาศดีกว่าเมื่อวาน เนื้อหาไม่เยอะ”

2. วิธีการสร้างบรรยากาศให้ดีขึ้น

- มีกิจกรรมกลุ่ม (ฝึกบทบาทสมมติ) ทำให้บรรยากาศไม่เคร่งเครียด ตื่นตัว และไม่เบื้อ

“ซักถาม ... เล่นเกมส์แจกของ แจกรางวัล ... เปลี่ยนกลุ่ม (ไม่ให้อยู่กับกลุ่มเดิมตลอด)”

“ต้องมีสิ่งของล่อใจ เช่น ปากกา”

“บรรยากาศช่วงหลังเบรก การกระตุ้นให้คิดในเรื่องนี้ไม่เครียด เพราะเป็นความคิดเห็น ถามความเห็นเป็นทฤษฎีจะเครียด”

“กระตุ้นดีเวลาเดินมาใกล้ ๆ”

“ถ้าเป็นไปได้ วิชาการน่าเป็นช่วงเช้า”

“น่าจะแยกกลุ่มย่อย มีผู้หญิงตัวอย่างให้แต่ละกลุ่ม เพื่อให้เรียนรู้มากขึ้น การใช้กลุ่มใหญ่มันยากกับ case จริง (เมื่อให้มาเล่าประสบการณ์ความรุนแรง)”

“การนั่งคุย (ถ้าให้สตรีที่ถูกกระทำมาเล่าประสบการณ์) จะเป็นกันเองมากกว่าการให้นั่งหน้าห้อง ทำให้เกร็ง”